

نقش نگاره های برجسته آجری در شهرسازی اسلامی و کاربرد نمونه‌ای آن در عرصه توسعه پایدار شهری

حمید رسولی*^۱، مسعود تره باری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی مهندسی شهرسازی، (hamid_rasouli71@yahoo.com)

۲- دانشجوی کارشناسی مهندسی شهرسازی، (tarebari@yahoo.com)

چکیده

در سال های اخیر و با نمود یافتن نتایج بهره گیری از اصول نظریات شهرسازی پایدار در عرصه جهانی و همچنین ضرورت بهره گیری از اصول شهرسازی و معماری اسلامی در کشورمان لزوم کاربرد اصول این سبک شهرسازی در جهت برجسته نمودن شهر ایرانی به عنوان شهری دارای سنت و تاریخ منحصر به فرد بیش از پیش احساس می شود و شهر به عنوان بستر و محیط زندگی انسان، باید علاوه بر تامین نیازهای زیستی و مادی مردم بتواند هر چه بیشتر به نیازهای اجتماعی و روانی آنان نیز پاسخ دهد. با توجه به نماهای ناهمخوان و اغتشاش های موجود در نماهای شهری امروز، آجر می تواند به عنوان عنصری وحدت بخش به نما، با قابلیت های متنوع امروزی خود ابزاری مناسب برای طراحان نما به شمار بیاید. در همین راستا با توجه به ویژگی های خاص ساختاری آجر به عنوان ماده ای هم ساز با طبیعت و دارای قابلیت پذیرش رنگ ثابت و مقاوم در برابر آسیب های طبیعی سرما و گرما در مرحله ساخت و قابلیت پذیرش شکل با بررسی نحوه بهره گیری از هنر آجرتراشی در آثار تاریخی به جا مانده از ادوار گذشته و بررسی نمونه های موردی شناخته شده در سطح ایران و جهان سعی در استخراج عملکرد این هنر در کالبد عرصه عمومی شهرهای تاریخی اسلامی نموده و با بازشناسی ویژگی های آجر به عنوان اصلی ترین ماده مورد استفاده در عرصه عمومی شهرهای تاریخی ایرانی- اسلامی و بهره گیری از جدیدترین یافته های علمی در علم صوت شناسی سعی در ارائه نمونه ای عملی برای برجسته کردن راههای استفاده از آن در جداره های شهر ایرانی- اسلامی و شهرسازی پایدار نموده ایم، که نتیجه آن می تواند استفاده دوباره از هنر آجر تراشی به شیوه ای نوین در عرصه عمومی شهرهایمان و ایجاد ویژگی منحصر به فرد بودن در هر جداره؛ خاطره انگیزی در جهت توسعه پایدار شهرهایمان را به همراه داشته باشد تا عرصه عمومی شهرهایمان به جای بهره گیری از بتن، سیمان و کامپوزیت های سرد و بی روح عرصه ای باشد برای حفظ آثار و هنر تاریخی چندصدساله ایرانی .

واژه های کلیدی: نقش نگاره، آجر، شهرسازی اسلامی، شهرسازی پایدار، توسعه پایدار